

*Ноч – вялікая
чорная
кветка,
з пялёсткаў якой
асытаюцца
чалавечыя
сэрцы...*

Катры Вала

Выбраныя
вершы

n

Катры Вала

Выбраныя вершы

*Пераклад з фінскай
Якуба Лапаткі*

Мінск
Выдавец Зміцер Колас
2017

УДК 821.511.111-1

ББК 84(4Фин)-5

К15

Серыя заснаваная ў 2016 годзе.

Рэдкалегія серыі:

Л. Баршчэўскі, Зм. Колас, В. Сёмуха,

А. Хадановіч, Г. Янкута

Пераклад зроблены паводле выдання:

Vala, Katri. *Kootut runot*. Porvoo: WSOY, 1945.

На вокладцы:

ВЯЙНА КУННАС,

Партрэт Катры Валы, 1925.

ISBN 978-985-7164-48-6

©Лапатка Якуб, пераклад на беларускую мову, 2017.

©Дызайн серыі. Русецкі М. І., 2016.

©Афармленне. Выдавец Зміцер Колас, 2017.

СА ЗБОРНІКА «ДАЛЁКІ САД»

І. ЗЯМЛЯ Ў КВЕЦЕНІ

Апошні вечар красавіка (Huhtikuun viimeinen ilta)

Ціхі вечар.

Замоўклі, не плачуць стрэхі
і хаваецца сонца за небакраем.
У сінім, нямотным сутонні
плавае наваколле.

Са смалістай духмені
цёмнага лесу
маладзік выплывае,
як вялізная, здзіўленая кветка,
залатая і свежая
зіхцее на сінім небе.
Усё серабрыцца змярцвелае.
Дзе ж вы затрымаліся, песні,
у якіх звініць п'яная радасць вясенніх
ручайн і звонкая туга птушынага выраю?
Дзе ж вы затрымаліся, тыя часіны,
калі пунсавее зялёнай крывёю
маладая трава?

На грудзях Зямлі

(Maan povella)

Якая ж асалода – прыпасці да тваіх грудзей, Зямля,
маладым, аголеным целам
і вуснамі піць тваё зялёнае харавство!
Выглядае аднекуль пшчотны і востры парастак
пралескі,
нібы сіняе здзіўленае вока.

Люблю цябе, Зямля!
Счарнелую, папялістую і зялёную.
у квецені і спусцелую,
люблю цябе, Зямля!
Я прыпадаю да тваіх грудзей, як да зялёнага алтара
і чароўны водар з яго
працінае і поўніць празрыстае лёгкае цела –
маю ахвяру жыццю.

Зрабі мяне сваёю падобай, Зямля,
заўжды маладой,
заўжды паўнароднай
у бясконцым дзівосным экстазе!
Калі надыдзе час
і вочы мае прыгаснуць,
а халоднае сэрца знямее,
хай загучыць твой чароўны голас,

твой дзікі неўтаймавальны покліч
працячэ праз мяне
залатым іскрыстым патокам
і абудзіць ува мне радасны свет,
малады, квітнеючы і прамяністы.

Зямля ў квецені

(Kukkiva таа)

Зямля ўспенілася сіня-чырвонымі гронкамі бэзу,
белым інеем кветак рабіны,
сузор'ямі чырвоных смалянак.

Сінія, жоўтыя, белыя кветкі
на лугах, нібы хвалі шалёнага мора.

А водар!

Духмяней святога цім'яну!

Жыць, жыць, жыць!

Пражыць агніста й палка святую хвіліну жыцця,
калі палаюць разгорнутыя пялёсткі,
жыць, нібыта чароўная кветка,
марыць аб сонечнай духмені
і п'яніцца пахамі жыцця!

Што з таго, што падступіцца смерць!

Што з таго, што стракатае дзіва завяне
й сатлее на доле!

Затое было квіценне!

Сонца свяціла,
вялізнае неба й гарачая любоў
зазіралі ў сэрца кветак,
у трапяткое ўлонне жыцця!

Сонца заходзіць

(Aurinko laskee)

Стомлена дыхаючы, прамяністае,
чырвонае і халоднае, сонца,
пазіраеш ты на зямлю,
над якою нядаўна кацілася ў вышыні
паланіцаю белай.

Ты хаваешся за бязмежнае мора,
а я застаюся на беразе,
маленькая і самотная.

О ты, гарачае белае дзіва,
о ты, халодная чырвань,
сэрца маё ледзянее смяротна,
калі ты пакідаеш мяне!

Паглядзі, я дрыжу,
паглядзі, як цягнуцца за табой мае рукі,
калі ты адводзіш ад мяне свае промні
і халадзеюць у цемры душа!

О ты, свяшчэннае сонца!
Вазьмі за халодныя рукі мяне
і пранясі над палаючай барвай,
туды, у тваё пякучае сэрца,
каб я за табою пайшла, туды,
за бяскрайняе мора!

II. ЗАБИТАЯ ЗЯМЛЯ

*Месяц плыве над засохлай зямлэй.
Ягоная гарэзлівая душа
гайдаецца светлымі хвалямі
над панылай зямлэй,
а мёртвыя пахі
ўздываюцца ў чыстае неба,
як стомленая малітва.*

Ночы позняга лета

(Suyskesän yöt)

Начамі позняга лета,
калі вакол хатаў
калышацца чорная цемра, як мора,
і агеньчыкі вокнаў лунаюць,
як бледныя мятлікі,
такімі начамі
я ўспамінаю летнія дні.
Цела маё імкнецца да зайшоўшага сонца,
як самотнае дрэва,
што чакае сонечнага пацалунку.
Маё маленькае сэрца спалохана глядзіць,
як паміраюць паціху кветкі.

Ах, чаму я сама не памерла таксама,
там, на залатым пяску,
ля дзівоснага цёплага мора,
калі я, заплюшчыўшы вочы,
уся аддавалася сонцу
ў ахмяленні летняга дня!
Тады б я цябе і не ўбачыла, Смерць,
а зап'янелая
ад весялосці й марской духмені
ўзнялася б высока за хмары.
І я не сядзела б цяпер,
гледзячы ў чорную ноч,
адкуль даносяцца пахі дажджу,
а крыкі паміраючых кветак,
нібы апаленыя матылькі,
асыпаюцца на галаву.

Светлы асенні дзень

(Kirkas syyspäivä)

Лясы, зямля і неба напоўнены
няўлоўным асеннім зачараваннем.
Зямлі ўсмешлівая стома
і лёгкая дрымота лунаюць у паветры.
З высокага празрыстага бяздоння сонца
ліе халоднае і чыстае святло.
Сярод пацямнелых зялёных фарбаў
барвеюць асеннія плямы ў лесе
і спалохана выглядае
з апалай пажоўклай лістоты
запознены сіні званочак.

На пагорках жаруюць
брусніцы –
асенняй зямлі ўскіпелая кроў.

Такое блізкае ўлетку неба,
раптам узляцела недасяжна высока
і пацямнела,
нібыта за цёплыя летнія ночы
ўвабрала ўсю просінь азёраў і сініх вялкоў.

Мінула ўсё:
і звонкія летнія дні,
і ласкавыя светлыя ночы.

У халодным святле асенняга сонца
плавае водар духмяны
спелых яблыкаў і каласоў,
а з лесу чуецца шолах:
бесперапынна сыплецца насенне.

Забітая Зямля

(Murhattu maa)

З пустымі чорнымі
і мёртвымі грудзьмі
ляжыць Зямля,
кроў выцекла
з магутных жылаў
ляжыць забітая
памерлая Зямля.

Нясецца плач пранізлівы ў неба
і чорныя патокі смерці
звяргаюцца на толькі што аквітныя пагоркі
і знямелым болем заходзяцца
вада і горы,
глядзяць пагаслымі вачыма
азёры на жахлівую работу
Смерці.

З лясоў гнілотай тхне,
балоты поўняцца смяротным пахам.
Каля дамоў заснулых
украдлівыя крокі
і енк, і брэх сабачы.

За сценамі дамоў спалоханых людзі
у сне заходзяцца ад плачу,
закутыя ў кайданы страху.

Але ў вугольна-чорнай цемры,
сярод грымотных хмараў
успыхвае дрыготка – яркая зорка!

Першы снег

(Ensi lumi)

Гледзячы на восеньскія цёмныя фарбы,
я забылася пра белы снег.

І вось аднойчы зрання
ўсё ахінула бялюткая коўдра.

Я ўражаная знямела.

Духмяная цёплая сняжынка
таяла на маім твары
і белы спакой наваколя
лагодным напоем ліўся мне ў душу.

Здаецца, што вечны Стваральнік нячутна
перагарнуў старонку ў кнізе жыцця,
напісанаю восеньскім золатам
і адкрыў вялізную белую прастору,
на якой зімовае сонца белымі прамянямі
піша песні,
халодныя і мілагучныя,
карункавымі зоркамі сняжынак.

Зімовае сонца

(Talviaurinko)

Заснежаны свет
успраменіла сонца.

На мільёны зіхоткіх драбкоў
распраменіліся лясы і зямля,
белья горы, палі і лугі.
І зімовае сонца,
як пераліўны алмаз
праменіцца пад зледзянелым небам.
Увесь свет падаецца храмам,
дзе начуе халодны белы валадар,
прыгожы і светлы
Бог з дыямантавым
сэрцам,
бязгрэшны і строгі.
Бог,
які ніколі не сыдзе на зямлю,
а выносіць прысуды з халоднай высі.

Я ўражаная стаю на парозе храма,
мне балюча ад гэтай халоднай белі
і ў цёмнай халоднай хаціне
я плачу па сонцу,
па цёпламу летняму сонцу,

па ласкаваму Богу,
які прыходзіць да нас,
які цалуе росныя кветкі,
які прыносіць з сабой
разнакаляровы водар.

III. Апошняму

*Такія цяжкія прайшлі гады,
калі мы навобмацак штосілы
шукалі дарогу,
калі мы даўгімі начамі спасцігалі
кнігу жыцця,
галодныя і асмяглыя
і не было адказу
на пытанні!*

Малітва

(Rikous)

Божа,
я толькі маленькі агеньчык,
дрыжачы ў цемры. Я чакала.

Я не хачу болей тлець!
Я хачу ўзгарэцца!
Я хачу ўспалаць яркім святлом
высокім і ўдзень і ўначы!
Хай, калі сэрца маё ўспалымнее,
вялікае, дзівоснае полымя
ўзнясецца пад самае неба!
Я хачу палымнець!
І палаць не гады,
а імгненне!

Не патрэбны мне доўгіх гадоў
ланцугі, вярыгі да самай магілы!
Дзень і ноч толькі, Божа!
Дзень і ноч прапалаць
высокім вогненным слупам!
Пачуй мяне,
Божа!

Апошняму

(Viimeiselle)

Адкрыў натомленыя вусны
і крычы!
Усё мінула!
Апошні раз закацілася сумнае сонца
і згасла.
Апошні раз адквітнела зямля.
Смех загінуў.
Апошніх слёз заціхае салёны ручай.
Усё памерла.
Толькі ты застаешся,
апошняе дзіця,
са сваім горкім жыццём.

Пакуль ты жывы!
Адкрыў натомленыя вусны
і выгукні, выкрычы,
выплачы боль
усяго, што было да цябе.
Усю тую нянавісць
якой няма болей.
Усю тую журботу,
якую дарэмна ўздымалі да неба,
рукі тых, невядомых, якія жылі да цябе!

Сонца згасла.
Імчыцца ў чорнай пустэчы
чорная Зямля,
сарваная з вечнай арбіты.
Можа яна данясе і цябе, і твой крык
да Вялікага Валадара,
што калісьці даў нам жыццё!
Дык адкрыў свае стомленыя вусны і выгукні!
Ты, маленькая іскарка,
ад згаслага полымя жыцця!
Данясі да яго, Невядомага,
наш плач і нашу роспач,
і наш вечны праклён,
ад нас, чые імёны і прах
ніколі ніхто не спазнае!

Засохлая кветка

(Kukka kullossa)

Я сядзела ў роспачы, бездапаможна склаўшы рукі
і безуважна глядзела навокал,
а ўвесь вялікі свет цямніўся ад шэрых фарбаў,
і раптам пачула, як нехта паклікаў мяне.

Як балюча вяртацца ў жыццё,
з-за тых абмярцвелых межаў!
Я скаланулася
й кроў мая закіпела.
Пякучы боль
скаваў мае пачуцці,
калі я адчула дотык жыцця.

Мая душа, заснулая ў цемры,
нібыта зямля, сухая ад спёкі,
устрапянулася,
і ад гэтага болю ўспыхнула
ярка-чырвоная кветка
і пакутліва запалала
ў жорсткім, пякучым,
прыгожым і вечна новым жыцці.

Частка маёй істоты яшчэ застаецца
там, у безжыццёвай прасторы,
а ў другую цячэ ўжо гарачая кроў
і шуміць бязмежная радасць
ад усквітнелай новай прыгажосці.

IV. ЖАХ

*Я выкінута ў жыццё,
як немаўляці ў нетры лясныя:
чуюцца нейкія дзікія гукі,
я не разумею, што гэта такое,
але баюся заплакаць.*

Павук

(Hätähaki)

Я глядзела на маленькага жвавага павука,
на маленькае чорнае цела,
на восем чырвоных лапак
і думала пра вялізнага чорнага павука,
Смерць,
што саткала паўсюль сваё павуцінне
чырвонымі ад людскай крыві лапамі.

Паток

(*Virta*)

Чорная пльнь шалёна
нясе маленькі пльт
і чалавека на ім.
Я рукі ягоныя бачу,
пабялелыя, сціснутыя ў кулакі
ад распачы бездапаможнай.
Падае ў бездань паток,
а неба над ім, нібыта вялізнае, мёртвае,
насмешлівае вока.

Божа! Повен паток пльтамі!
І нясуцца яны ў бяздонне бясконца.
І на кожным з іх чалавек.
Нехта лямантуе,
нехта ціха плача,
а многа хто смяецца.
І кожную хвілю падае хтосьці...

Мярцвяк

(Kuollut)

Пад вадою ляжаў на спіне тапелец.
Белыя вочы яго блішчэлі з – пад веяў.
Ён усміхаўся злосна і жорстка.
А я не магла зварухнуцца,
хаця ён ужо падабраўся, каб кінуцца на мяне.
Я ледзь не памерла ад жаху
й зайшлася ад нячутнага крыку.
І тут на мяне звалілася хворая птушка.
Яна сапраўды страшэнна крычала.
І я пачала адыходзіць, і крык мой прачнуўся.
А ўслед мне, зусім недалёка,
на дне празрыстае ламбы
заходзіўся смехам тапелец.

Вар'ят

(*Mielipuoli*)

Я прачнулася ад таго,
што халодныя пальцы вар'ята
ўхапілі мяне за руку.
Ён павёў мяне праз пустыя пакоі
і прывёў у вялікую залу.
Месячнае святло
лілося ў шырокія вокны
разам з пахам сапрэлага лісця.

«Жанчына, – сказаў мне вар'ят. –
Ты хутка станеш зямлёю,
халоднаю, чорнай зямлёю,
тваё маладое цела будзе зямлёю,
твае тонкія пальцы стануць зямлёю,
твае пунсовыя вусны стануць зямлёю
і ніколі ўжо не ўсміхнуцца».

Я схамянулася раптам.
І ў шаленстве я вырвала руку
і пабегла, пабегла, пабегла!
Рэха майго жахлівага крыку
насілася ў сценах пакояў і залаў.
А наўздагон мне ляцеў злосны, радасны
голас вар'ята:
«Ты памрэш, ты памрэш, ты памрэш!»

Чорны акорд

(Musta akordi)

Ноч – вялікая чорная кветка,
з пялёсткаў якой асыпаюцца чалавечыя сэрцы,
дрыжачыя перад тваёй усмешкай, о Смерць.

Каго сёння ноччу звязуць твае калясніцы?
Чыё жыццё сёння згасне ад твайго подыху?
Чый смяротны крык абарвецца ў ночы,
што калышацца, нібы вялізная чорная кветка?
Нашыя вусны ня шэпчуць болей малітваў.
Нашы ўзнятыя рукі даўно апусціліся,
як надломленыя галінкі,
каб падштурхнуць тваю калясніцу.

Сумота

(Ikävä)

Даўгая змяя ўпілася мне ў сэрца
сваім халодным джалам.

І як спалатнеў мой твар!

Усяго некалькі дзён,

як я памерла,

памерла ніколі не жыўшы.

Як вочы мае пацямнелі!

Гляджу з вакна на спусцелую вуліцу.

Я зусім адна –

і вялікай змяі халоднае джала
ўпілося мне ў сэрца.

Але я не крычу.

Ды і хто пачуў бы мой крык!

V. Казка

*Вочы звыкліся з цемнатою,
і так цудоўна нам пляць
да жвірна-жоўтага берага,
надобна двум караблям
несупынным.*

Казка

(Satu)

Жыла на свеце князёўна,
пяшчотная, як пралеска.
Жыццё не пачула яе,
бо ціхім быў яе голас.

Тады князёўна дастала з грудзей сваё сэрца
і загаварыла з ім.

А сэрца палала, нібыта келіх,
поўны чырвоных рубінаў.

Князёўна памерла,
не пражыўшы і дня.
А сэрца яе лятала, нібы паходня
над цёмнай пустэльніай,
напаткала жыццё
і ў ягоных жорсткіх руках
рассыпалася на чырвоныя кроплі.

Таїцянская серанада

(Tabitilainen)

На белым пяску праляглі сляды тваіх ног,
прыгожых, як маленькія ракавіны,
а з вянку за табою асыпаліся кветкі.

Здаля на цябе ўвесь дзень я глядзела.
Твой смех іскрыстым дажджом
ліўся на галаву мне,
а рукі твае, нібы спрытныя чорныя птахі,
пяшчотна спляталі вянкi.

Любы, ты прытаміўся
ад сваіх песень і смеху,
ад ціхай паўдзённай спякоты,
але дазволь мне глядзець
на цені тваіх веяў.

Мора да берага туліцца,
а месяц яго пакрыў пацалункамі.
Каб і ты, мой каханы, стаў морам,
а я – той шчаслівай поўняй.

Тадж Махал

(Taj Mahal)

Сумотными вечарами,
калі навокал пануе пустэча й журбота,
я цешу сябе дзіцячай казкаю – марай:
вось я, маленькая дзяўчынка ў далёкай краіне
павольна іду па беразе Джамны,
па ціхім цяністым садзе да мармуровага храма,
нясу я сандал і кветкі
Мумтаз – і – Махалу.
Ягоны твар залаціста свеціцца, як пераспелы плод,
поўны гаркавай свежасці.

Я апускаюся на мармуровую падлогу
і думаю пра каханне,
якое збудуе грабніцу
такую ж цудоўную, як Тадж Махал
над маім маленькім целам,
калі я памру.

Чырвоны месяц

(Punainen kuu)

О, месяц, які ты барвовы!

Дзе ты быў, што рабіў?

Ты павольна ўсплываеш над лесам
і на твары тваім чароўнае ахмяленне.

Ты, напэўна, пывеш з далёкай краіны,
дзе весяляцца дзівосныя людзі,
дзе паветра напоена п'янлівым водарам
падоў і смехам.

У святле тваім цёмнаскурья водбліскі
і трымценне вялізных пялёсткаў!

І ты весяліўся з усімі,
паспытаў цудоўных пальмавых вінаў,
а маладыя дзяўчаты смяяліся
і акраплялі твой твар чырвоным сокам падоў
і кветак!

Табе ўсё мярэсцяцца ласкавыя цёмныя пальцы
і гарачыя кроплі між імі!

Раней такі халодны і ціхі,
ты зараз свецішся барваю,
духмянішся дзіўнай трывогай
і на твары тваім чароўнае ахмяленне.

Вечары

(Illat)

(Ціхі сумны вечар)

Згусцела сутонне.

Змярцвела прырода.

Маленькая птушачка плача, нібыта дзіцёнак,

ніяк не можа заснуць,

мусіць нехта памёр у яе.

Апала лістота.

Я паглядзела на месяц,

Вузкі ягоны твар быў зусім спалатнелым.

(Цудоўны сумны вечар)

Блішчыць на вадзе залатая дарожка.

Круглявае сонца сыходзіць за небакрай.

У дрымоце закрыліся кветкі.

Спакоем і стомаю пахне зямля.

Чырвона-сінія прыцемкі цалуюць мае вочы.

Вялікія, аксамітна-чорныя мятлікі

падаюць на дол нежывыя!

(Вясновы вечар)

Я моўчкі сядзела на камяні,
ля ног маіх калыхаліся кветкі.
Яркім бурштынам свяціўся захад,
але ўжо блукалі між дрэвамі сінія цені.
Гарачая слодыч поўніць цяжкое паветра.
П'янліва-задушлівы мёд
выструменьваюць неба й зямля.
Дрыжаць расліны й жывёлы.

Зямля

(Маа)

Дзівавідны анёлак божы
пакінуў светлыя нябёсы,
ступіў на тонкі ражок маладзіка
і адтуль паглядзеў на Зямлю,
той імклівы пераліўны шар.
Там нівы квітнелі й лясы зелянелі,
там спелі плады й жоўкла лісце
і нямыя ахлопкі снегу замяталі сляды жыцця.

А пасярод усяго
нараджаўся, узрастаў, расцвітаў і паміраў
чалавек,
сярод плачу і смеху, нянавісці і кахання.
І плач уздымаўся над смехам,
а нянавісьць перамагала любоў.

Але дзівоснай прыгажосцю праянела Зямля.
Ад вялікіх нябачаных кветак лясовых
ўзносіўся чароўны водар
і з ім уздымаліся добрыя духі кахання,
нібы незвычайныя ружы,
а плач звінеў прыгажэй за смех.

І засумаваў анёлак у велічнай прасторы,
яму захацелася стаць пылінкай Зямлі, якая
плача, смяецца, квітнее і памірае.

СА ЗБОРНІКА «СІНІЯ ДЗВЕРЫ»

І СІНІЯ ДЗВЕРЫ

*Калі я ў самоце й журбоце
заплюшчваю вочы,
то бачу ўдалечыні
сінія дзверы хаціны тваёй
пад сонцам гарачым, сястра
мая за небакраем.
Сінія дзверы твае –
шлях да таго ўсяго,
чаго не бывае на свеце,
а толькі ў мроях маіх.*

Мая хаціна (Мајані)

Хаціна мая стаіць
на самым ускрайку пустэльні.
Толькі сонейка бычыць яе,
калі над пяскамі ўзыходзіць,
толькі чароўныя вочы
дзікіх газеляў і птушак
глядзяць на яе.
Тут маладосць мая вольна
дыхае і бесклапотна,
нібыта шчаслівая кветка
з росным адбіткам зоркі.

Ранішні снеў

(Aatulaulu)

Я соладка спала
пад зорнай нябеснаю коўдрай
і прачнулася ад радасных спеваў сонца
у садзе пад роснымі дрэвамі.
З чорнай гары струменіцца рэчка,
водар пустэльні нясуць яе хвалі,
весела й ласкава амываючы маё цела.

О вы, усе мае кветкі,
о вы, дзяцінства майго плады,
сок якіх белапенна віруе
пад светлай карою,
як шанаўліва схіляецца вы
да маёй далоні,
нібыта не можаце ўстояць
перад гэтым прыгожым ласкавым богам.

Сонечны смех

(Aatulaulu)

О агністае пякучае сонца!
Твае вірлівыя промні,
як залацісты гарачы смех,
заліваюць і дрэвы, і кветкі, і гнёзды.
З маіх рук выпадае цыноўка,
якую я з песняй сплятала,
і робяцца веі цяжкімі ад стомы дзівоснай.
Спелы плод мне ўпаў на плячо,
а на ўскраек гарлачыка села птаха,
змучаная спякотай.

Сіняя кветка

(Sininen kukka)

Хто там ідзе пад пальмамі з песняй?
Ягоны подых прахалодаю салодкай напаўняе
ўсе кветкі, гнёзды й лістоту.
Можа вечар прыйшоў чароўнымі крокамі?
Можа вечар сіняю кветкаю
нячутна крануў маё заснулае сэрца?
Ужо адляцела птаха,
зазвінеў за маёй хацінай срэбны званочак,
перакуліўся гарлачык
і звонка бруіцца вада на каменны ганак.

Срэбная ніць
(Норeahірта)

Я апіраюся на шыю маладой газелі.
Мы дзівімся як успывае поўня
з-за чорных гор,
нібы маладая німфа, што паўстае з купелі,
празрыстай хмарнай тканінай, ахінаючы ногі.
Маўчыць унізе неабсяжная пустэля.
Вось салавей наладзіў свой маленькі тамбурын
і песня ўзвілася срэбнай ніткай
пад сіні купал.
Замёрлі зоркі, слухаючы песню.

Коннік

(Ratsastaja)

Каля маёй хаціны праімчаўся коннік,
на палымяна-белым кані.
Ён зірнуў на мяне вачыма,
дзе віраваў лясны пажар
у цемры.
Я сёння пабіла свой лепшы гарлачык
і плачу над ім у журбоце.

Макі

(Unikot)

Нібыта нейкі бог уначы
прайшоўся па садзе маім.
І рас квітнелі ўсе макі.
Я выйшла ў сад з вялікай асцярогай,
каб не згарэць у полымі кветак – паходняў .
П’янілы звон птушынай песні,
як таямнічы вадаліў на кроплі,
рассыпаўся на перлы нада мной.
О вецер з пякучай пустэльні,
знясі ўдалячынь маё сэрца,
поўнае смеху і плачу.

Вялікія флейты

(Suuret huulut)

Сонца зайшло.

Сон адлятае з вачэй, я дрыжу.

Я ведаю: макі палаюць у цемры,

леў раве ўдалечыні

пра сваё грознае каханне.

Я адчуваю ў цемры, як нечый пякучы подых

абпальвае мае грудзі.

Я чырванею ад сораму і выбягаю,

каб астудзіць у рацэ сваё цела.

Як жахліва!

Кожнае дрэва, нібыта вялізная флейта

агалошвае ноч дзікунскім напевам!

Самум (*Samin*)

Прачнулася я ад крокаў.
Нехта стаяў на парозе
і моўчкі глядзеў на мяне.
Я бачыла толькі агністыя чорныя вочы.
Поўная жаху святога
я хацела схавацца ў цемры
раней, чым цела маё
спапяліцца.

Тады ён пачаў гаварыць
і я схілілася перад словамі,
хаваючы галаву, я згіналася, нібы дрэва,
калі налятае самум на яго.

«Летучы над пустэльніай я згледзеў цябе.
Стала сэрца маё ад таго прагным зверам.

Ты – духмяная рэчка,
ты – адзіны выток.
Уся пустэльніа звiніць хваласпевам».

Ды хiба ж у пустэльні спяваюць ад шчасця?

Cіні сад

(Sininen puutarha)

Чаму твае палымяныя вочы
глядзяць на мяне з насцярогай,
як вочы дзікага звера
пад трапяткім узыходзячым сонцам?
Я купалася ў рэчцы
і шыю маю абвівала
цёмна-чырвоная водарасць.
Сонца блукае ў небе, як залатавалосы музыка,
а ногі мае – маладыя жвавыя лані.
Хочаш, пад гэтым квітнеючым дрэвам
для цябе буду танчыць?

Вартавы

(Vartia)

Ці вернуцца чорныя думкі,
як з выраю чорныя птушкі,
у сэрца тваё, мой герой?
Адпачні, мой каханы!
Я ж буду аберагаць усё былое.
Я пальцам націснула зорку
і залаты ліхтар маладзіка
накрыў прыціхлую зямлю
чароўнай фатой супакою.

Радасць

(Ріети)

Ты чуеш, каханы,
як, звонка спяваючы, вецер
нашыя твары лашчыць?
Але радасць ягоная меней, чым наша.
Заспявай мне пра мора,
якое ўздыхае пад велізарнымі зоркамі.
Я баюся, каханы, што згараць мае вочы
ад палымяных тваіх пацалункаў.
Заспявай лепей песню
пра бязмежнае мора кахання,
што нас ахінула,
а дрыготкія зорак адбіткі лашчаць нашыя целы.

Ці тысячы год мы плывем так,
ці толькі зорнае знічкі імгненне?

II. ЧОРНЫ БОГ

*Паглядзі на маё натамлёнае цела,
змораную душу з якога
ты забіраеш сабе!*

Чорны бог

(Musta jumala)

У лесе ёсць храм чырвонакаменны.
Чорны бог там пануе самотна
і ў цёмных ночы склікае абраных.
Як у сне я ішла.
Як у сне паднялася да чорных дзвярэй.
Як у сне паднялася па чорных прыступках
і стала, дрыжачая, перад богам.
Мне ўжо няма паратунку!
Кожную ноч сыходзіць бог да мяне,
цудоўны і жорсткі.
І я трапляю ў пастку
ягоных агністых вачэй
і ў балючым зачараванні
зноў вяртаюся да яго,
як матылёк на пякучы агонь.

Алеандравая казка

(Oleanderi satu)

Я – маленькая самотная дзяўчынка
ў горадзе спусцелым,
а ты – вялікі магутны герой
з далёкага дзівоснага сусвету.
А можа ты сын старажытнага бога?
Мы ўвесь дзень блукалі
па йскрыстым, бліскучым лесе.
Лілося золата з неба
і ападалі пялёсткі алеандравых кветак.
Ты – чароўны шаленец
падумаў, што напоўнена неба віном.
«Ты такая зіхоткая сёння,
што лепей глядзець на сонца.
І ты такая маленькая,
што змясцілася б у мяне на далоні».
А вочы твае ўтрапёна глядзелі на мяне,
поўныя боскага замілавання,
а я гляджу на тваю руку,
магутную і прыгожую,
і мне здаецца,
што я б пацалавала яе,
калі б змагла дацягнуцца.

Сонца яшчэ не ўзышло
(*Aurinko ei ole vielä noussut*)

Сонца яшчэ не ўзышло.
Духменіць расою мой сад,
і драмае ў вадзе маладзік.
Ты пывеш.
Я галаву тваю бачу ў срэбным святле
і лашчыць мне вочы пах белага тытуню.
Уздымаецца сонца.
І кветкі трымцяць у ціхім чаканні.
Зіхціцца вада вакол твайго цела.
Пахне змрок у пакоі духмяным гарошкам.
Сэрца маё імкнецца ў сад,
як росная кветка
ўранні,
пакуль не ўзышло яшчэ сонца.

Пярловы ланцуг

(Helmiketju)

Я толькі маленькае дзяўчо
перад агнём тваіх вачэй,
а позірк болей гарачы, чым усе на свеце пяшчоты.
Я не маю чаго табе даць,
апрача свайго сумнага сэрца.
Мой цень ля тваіх ног
спалохана слізгае.
О мой чорны бог!
Я гляджу на аблічча тваё
з ціхім замілаваннем
і як у чырвоным куфэрку
я ў сэрцы сваім зберагаю пярловы ланцуг
тых дзён і начэй,
што ты мне аддаў.

Чырвоны храм

(Punainen temppeli)

Сонейка, зазірні ў маё сэрца,
у гэты маленькі чырвоны храм!
Сонейка, вокам сваім залатым
напоўні радасцю гэты храм!

О Валадар майго сэрца,
як цябе я люблю!
Стаю знямелая перад табою,
забыўшыся ўсе словы!

Сонейка, золатам зазвіні,
радасным звонам майго кахання,
вялікім харалам беллага спеву
на ўквечаным алтары чырвонага храма!

Вершаваны ліст

(Runokirje)

Гэтым ранкам я прачнулася ў вялікім горадзе.
Кіпеў на беразе мора рынак,
поўны пладоў, зеляніны і кветак.
Вялізны белы карабель
адвёз мяне ў маленькі горад,
затолены росным і цёплым садам.
Я цяпер у далёкай хаціне.
Спеюць яблыкі ў двары
і бліскучыя чорныя вішні.
Амаль сцямнела.
Але палае неба бязгучна й дзівосна.
Я стамілася ад усяго:
ад таго, што было і што будзе.
Знясілена я ўспамінаю дні ў дзікім лесе
і нерухомы пах тытунёвы нахамі
ў залатым святле маладзіка.
Я ўспамінаю тваё смуглявае цела
і залацістую, як вочы, душу,
душу з цяжкім і цёплым пахам.
Я так засумавала па табе!

Месячнае святло

(Кішпвало)

Ізноў палае месяц за вакном.
Мы ўглядаемся адзін ува аднаго
блiшчаць хваравіта вочы і твары спалатнелі.
А твае вусны, твае вусны –
нібыта вызвалены крык!
І каб не закрычаць уголас
мы зноў і зноў цалуемся
бясконца.
А за вакном палае срэбны месяц.

Чорны карабель

(Musta laiva)

Ці я прыйшла на бераг смерці?
Як вугаль чорную цемрай пакрытыя неба, зямля і
вада.
Ні гукаў, ані пахаў.
Твае жахлівыя словы
працялі маё сэрца, нібы стрэлы:
я ў непрытомнасці гляджу на небакрай.
Там успывае месяца ліхтар чырвоны –
крывавае святло майго расколатага сэрца.
І след барвовы сцелецца па моры.
Яго перасякае
чорны карабель
бязгучна і жахліва.

Восеньскі маладзiк

(Syksyinen kuu)

Стаю дрыжучы, і чорныя цені
атачаюць мяне.

Паветра сінеецца шклом прамяністым,
а ў небе спуццелым плыве маладзiк,
прыціхлы і знямоглы.

Ягонья промні, як тонкія шпагі
наскрозь працінаюць маё сэрца.

Радасць пакінула мяне
і я спалохана заўважаю
як мае слабыя рукі,
халодныя, нібы лёд,
бяссьільна сціскаюць пажоўклае лісце.

III. Птушыная казка

*Болей сіння мроя мая
за тваю.*

Джэймс, «Заблукалая авечка».

Птушыная казка

(Linnun satu)

Аднойчы спякотным поўднем
я ўбачыла цябе, белы маленькі месяц,
калі ты плыў па спёклым ад сонца небе.
З куста маленькі птах прашчабятаў мне казку:
то ляціць закаханая багіня
на маленькай перліне-лодцы
над нябесна-зіхоткім морам,
яе паклікаў чароўны пастух,
праляцеў гэты покліч дзівосна-тужлівы
над усімі гарамі ў свеце.

Нізка стрыгаюць чорныя ластаўкі,
да залацістага смеху лятуць трапяткія,
а з чоўна пяшчотныя рукі кідаюць
каштоўныя камяні на хмарныя выспы.
А калі разліецца начная цямнота,
стануць яны зіхатлівымі зоркамі,
і чароўныя сэрцы пачнуць
прыбывацца да чорнага берага смерці.

Летнім днём
(*Kesäpäivänä*)

О дзівосная цеплыня,
як пяшчотна сваімі рукамі
ты кранаеш маё схаладнае сэрца!
Я, заплюшчыўшы вочы,
плыву на хвалях спакою,
стомлена і бестурботна,
а маё празрыстае цела
працінае і поўніць
расплаўленае сонца,
і я не магу зварухнуцца, каб скінуць
з твару пялёсткі макаў.

I

На прычале Зямлі

(Maan laiturilla)

Я іду. Іду, з палаючым сэрцам
пад ланцугом ліхтароў блішчастых.
Ціха падае снег, прамяняцца водарам
непадалёку вялізныя белыя кветкі.

Нейкі дзіўны засмужаны горад.
Што тут я шукаю, таго не знайду.
Здалёк даносяцца гукі: гэты планеты
імчацца скрозь прасторы Сусвету.

Раней мне хацелася за акіяны,
на бераг Сусвету, да зоркі
далёкай імкнулася.

Што было ў жыцці – я страціла ўсё.
Ветразь мой залаты, аднясі мяне з неба
да прычалу Зямнога!

Andante religioso

Мая безабаронная душа
працінае Прасторы,
нібыта сляпая шалёная птушка.
Каля мяне гайдаюцца зоркі
незлічонымі кветкамі
пад ветрам начным.

Толькі гэты палёт – і нічога акром
патоку п'янлівага з прагай да мора,
той сілы, якая пакуль не з'явілася,
ды ненароджанай зоркі.

Бясконцае шчасце маё,
мая асалода цалуе нябесную браму,
калі магутны белы прамень, як рука
душу маю падхапляе.
Сусветы ўкленчылі.
Ад кожнага Сонца чуецца выгук:
Божа!

Легенда

(*Legenda*)

Росным раннем
прачнулася залацістая фея
з бліскучым зярняткам у жменьцы.
І зіхцела яно, як Божае вока.

І, спяваючы, фея пайшла
па Зямлі маладым немаўляткам,
да сіняй гары,
каб там пасеяць зярнятка.

Той начы ўсчырванелася неба,
калі венчык цудоўны ўсквітнеў на гары.
А вецер меў сваю таямніцу:
вялізны пялёстак ён знёс на зямлю,
і людзі чыталі на ім таемнае слова ЛЮБІЦЬ.
Імкнучыся яго зразумець пасварыліся людзі,
але толькі адзін спасціг яго сэнс.

Ён блукаў сярод іх, апраменены цудам.
І мусіў памерці,
бо не заўважыў ніхто,
што Бог пазірае з ягоных вачэй.

Будаўнікі вежы
(*Ornin rakentajat*)

Мячом бліскавічным
нас разагнаў твой анёлак,
зруйнаваўшы дашчэнтву нашую ў Вавілоне.
Мы былі ў вялікай журбе,
мы не разумелі адзін аднаго
і не разумелі Цябе.

Нам хацелася ўзняцца бліжэй да Цябе
праз нябёсаў блакіт і духмянасць вятроў.
І нібыта дзетак малых, нас цешыла ўранні
наша бліскучая вежа:
хутка ўжо, хутка мы будзем побач з Табой,
і аблічча Твайго прамяні заззяюць на нашых абліччах!
Вялікая любасць нас аб'яднала
ў прагным нашым імкненні да Неба.

Мячом бліскавічным
нас разагнаў твой анёлак,
зруйнаваўшы дашчэнтву нашую вежу.
І мы не разумеем болей адзін аднаго.
Некалі ўсё ж мы прыйдзем да Цябе!

Хоць будзем тады мы ўжо прахам,
ды гордыя нашы памкненні
будуць мацнець
з пакалення да пакалення.
Мы, смяротныя, бачым праз тысячагоддзі
дзівосны шлях чалавечы
да светлай Тваёй чысціні!

Зламана кветка

(Katkennut kukka)

На сцяжынцы маёй ляжыць дзіўная кветка,
невядомая кветка з далёкіх краёў.

Памерлая кветка глядзіць на мяне
палаючым венчыкам-вокам з дарожнага пылу.
«Сястрычка, сястрычка», – пытаю праз слёзы, –
ці сніш ты краіну, адкуль прыляцела
бліскучым чорным зярняткам,
саспеўшым пад ласкавым сонцам далёкім?»

Я знемаглася, і смерць живе ўва мне.

Цішыню разагналі чароўныя гукі
струн залатых над зямлёю,
і адчыніліся з грукатам брамы цяжкія.

Я бачу, магутная, у радасным захапленні:
кветка, ты чароўна-чырвоная лодка,
што мае гераічныя дзеі па срэбраным моры
пранесла!

А я ўсяго толькі цацка на чоўнавым носе,
мне тужліва, я прагну расці ў вышыню.

Дзе далёкі твой край?

Дзе краіна мая?

Не бачыла я ніколі яе.

Лодачка, ці павернеш, ты перш чым да берага мы
даплынем?

Спусцелы горад

(Autio kaupunki)

Сэрца маё – нібы горад спусцелы,
Пакінуты жыхарамі
і дыханнем жыцця.

Працінае вецер будынкі
і ляпаюць вокны сляпыя.
Зоркі і месяц блукаюць над імі,
пячэ бязлітасна сонца прадметы,
ніхто да якіх не дакранецца,
і вуліцы, дзе згасла водгулле крокаў.

Праходзяць вясна, лета, восень, зіма,
сонейка і дажджы руйнуюць будынкі,
трава прарасла праз каменні прыступак,
і птушкі гняздзяцца ў спусцелых пакоях.

Я нежывая? Хіба ў нежывых бываюць пакуты?
Начамі я чую маўклівы распачны крык:
чаму так няспешна прыходзіць пагібель,
чаму імклівы агністы патак
не зносіць прэч усё тое,
што напамінае былое
жыццё?

Свабода

(Varais)

Было маё цела вязніцай,
і я разбурыла яе.

І бачна ужо сляпучае вольнае неба.
Гэй вятры, поўныя водару сонечных ранкаў!

Прэч ад знямоглай Зямлі,
ад арбітамі скутых планет!
Зямля і не чуе мой радасны крык,
я ад яе занадта далёка.

Сонечны плыт

(Aurinkolautta)

Вось і парваўся апошні канат,
бліскучы канат былога каханья.
На беразе ранішнім – я чалавек
вольны і шчаслівы.
Сонейка, будзь ты маім плытом,
на якім дасягну я бліскучага неба.
Як на святло чароўныя птушкі
Да Бога мы паляцім!

II

Зорка

(*Tähti*)

Ты бачыў як зорка зляцела?
Дагэтуль мігціць яе след у сінечы.

Палае і свеціцца сэрца маё:
туды, задыхнуўшыся, трапіла зорка.
Я – трапяткая вясёлка пад тваёю рукою,
я – адбітак горнага рэха,
я – смех шчаслівы і плач.

Са шчаслівым тварам празорцы,
з незвычайна чароўнай усмешкай
ты слухаеш, мой каханы,
магутны голас начны:
п'яніліва гудзе і віруе імклівы патак
у далёкай духмянай пушчы.

Напрадвесні
(Ennen kevättä)

Сярод цёмнага лесу ў чаканні
чуйна дрэмле вясна.
Ступай бязгучнымі крокамі
і не прамаўляй палкіх словаў
між дрэваў, якія
чакаюць вясну трапяткую!

Рука мая ў далоні тваёй,
нібы зерне ў чарназёме.
Сонейка, пакуль не ўзыходзь,
не будзі мяне промнем ласкавым!
Я пабачыць увосні хачу сваю сілу
побач з вясной, залюлянай
у боскіх пяшчотах жыцця
і пакуль ненароджанай.

Сон

(Уні)

Цёмная ноч была ў тым сне,
поўны агню шкляны храм
ды дзве зялёныя зоркі.

Бледныя рукі ляжаць на сляпых вачах малітоўцы.

Небывалая гэта малітва
без адзінага слова.

З польмя раптам узрастае агністая кветка,
пяшчотная, нібы жаночае цела,
victoria regia ў вогненным моры.

Маліся на тое, чаго не існуе.

Працягні свае палкія рукі
да дзвюх зорак злёных!

Усё разбіваецца.

Каб жа магла я спакойна
і ціха дзівіцца жыццю!

Чара (*Malja*)

Я чара ў тваіх руках,
празрыстая, крохкая чара.
Твае вусны кранаюць мой венчык.
З якой пустэльні
ты прынёс гэтую смагу?
Дык выпі мяне! Выпі да кроплі!
Я сабрала з лугоў жыцця
водар сонца і кветак, і мёд,
сок дзівосных пладоў,
пошум хвалі з далёкага берага,
квецень сузор'яў,
захапленне і боль,
адзіноту і смерць.

Дык выпі мяне да кроплі!
Усеўладнай рукою жыццё
напоўніць мяне
да краю ізноў.

Вандроўка

(Vaellus)

Пяшчота тваіх вачэй
свежасцю наталяе
смагу маёй душы,
як зямлю асвятляе
ласкавы дожджык з хмаркі.

Рука ў руку з табою
іду і яскравею пад
позіткам тваім праменным,
мінаючы лета усмешку,
па пяшчотнай цудоўнай траве.

Але мне лёс занадта шчаслівых ведам:
зіма зусім не далёка,
і кветка не стане плодам.

Лёгкімі хуткімі крокамі,
рука ў руку з табою,
ад вачэй тваіх яскравеючы,
іду па цудоўнай зямлі,
і яна мяне кліча,
а я, нібы сонца лапландскае,
праз кароткае лета сваё іду несупынна.

Мора

(Meri)

Мой каханы, ты—мора,
я ж – бераг марскі, нерухомы.
Ты пагрозліва й змрочна
праходзіў дарогай сваёй
да тых берагоў чужынскіх,
вераломны і жорсткі.

Чорным дымам адчай ахутваў мяне,
і сэрца маё знемагала,
і было невядома як жыць.
А ты нечакана вяртаўся, зіхцеючы
сваімі вачыма марскімі,
і цалаваў мае ногі,
і прыпяваў : «Ты адзіная!»

Тысячакротна я праклінала цябе,
і даравала тысячакротна.

Ландышы

(Kielot)

Вечар – сіва-зялёная кветка.
Ціхая радасць жыве ўва мне.
Духмянца белыя кветкі
жыватворным пяшчотным напоем.

Таямнічыя весялуны-невялічкі,
хто прынёс вас ў гэты змрочны пакой,
што дрыжыць яшчэ ад усхліпаў?

Імжыцца дажджом маё шчасце,
мой вялізны дзікі алень.

Я бачыла вочы твае
і красу хлапечай усмешкі тваёй
у мяне пад акном.

Бура

(*Myrsky*)

Песня ветру звiнiць за вакном,
спеў аб шторме i смерцi,
стогне бераг пахмуры.

Любы мой, я страшуся
тваiх цёмных, як бура вачэй.
Вiруе полымя ў тваёй крывi.
Абаранi ж мяне!

З чаратоў даносiцца крык.
Пэўна птах заблукаў у начы
i шукае сваю чараду ci гняздо.
Так шукаю душу тваю я,
i прагну яе
цалаваць у пошуме ветру.

III

Прабуджэнне (Herääminen)

Халодны водар вірлівай вады,
шчаслівы птушыны спеў,
святло ад сіняй пралескі,
плылі ў сутонні маёй дрымоты.
Праз поўзаплюшчаныя веі
плыве ў мяне чырвоны і зялёны бляск.
Адкуль жа я прышла праз соннае засмужанае мора?
Магчыма я даўно жыла й даўно памерла.
Так моцна смуткавала я тады!
Як дзіўна:
гэты свет такі свяжыста-росны!
Дожджык прайшоў, водар бярозкі юнай
пяшчотны, лёгкі п'яніць маю душу.
Ад слёз шчаслівых свеціцца Зямля,
і свеціць сонейка занадта маладое.
Што там было і што са мною тут?
Убачыць не магу.
Дык можа я памру не хутка?
Адкуль прышла я не змагу прыпомніць?

Магчыма божаю кароўкай я была,
плыла ў бярозвым лісце, нібыта ў лодцы
і аб саломінку разбілася ў канцы.

Якая асалода – прабудзіцца
ад халоднага водара вірлівай вады!

Вясна

(Kevät)

Ноч веснавая. Зорнае неба я нахіляю
над тварам сваім,
нібы галінку ў свежай расе.
Я абдымаю зорныя кветкі,
белыя і пяшчотныя. Жыцця
бутон крануў мае вусны й раскрыўся.
Звініць у душы яго светлая радасць,
і хмаркаю водар мяне ахінае ягоны.

Сіняе ранне
(Сініпен аати)

Сіняе ранне, сіняе ранне!

Сонца кідае, як вадаграй, струмені чырвоныя
з акруглай заінелай чашы бярэзніку.
Істоту маю працінае дзівосны,
блакітам палаючы меч.

О святло прамяністае!
Скрозь мяне ты ляціш чарадою птушынай!

О невялічкая пташка!
На дзівоснай скрыпцы тваёй
адна толькі струна:
льжня, што ўгору бяжыць па сінечы –
сённяя гэта таксама ДАРОГА мая.

Эпітафія лямпы

(Latpın epitaafi)

Як вада я празрыстай была,
сэрца ж было чорным кнотам.

Я хацела палаць і свяціць,
і каб сэрца маё чырванела.

Але надта магутным патокам
працяў мяне Творца.

Я ўзгарэла з балючым натхненнем
міг святы палымнела – і згасла навекі.

Словы

(*Sanat*)

Я тану ў патоку, што бурліць ува мне.
Гэта словы і клічы, неразборлівы шэпат.
Смутак і боль яны мне прычыняюць,
бо не чутныя словы мроі маёй.

Пад дрэвам бялюткім стаяла вясна
і пусціла ў неба стралу залатую.
Да зазелянелага лесу я паімчала.
«О, трапяткая страла ў небасхіле,
словы мроі маёй у табе!» – я гукнула.

Я паціху тану ў патоку.
Там я бачу траву, бачу дрэвы:
маіх словаў няма там,
але войска бліскучае іхняе
у нямоце сваёй мацней за ўсе словы.

Жалейка

(Рајурілли)

Не, я не сцяганосец
і не герой, што адкрывае шляхі
ў краіну сонечных ранкаў.
Я – вярба каля рэчкі,
і вятры люляюць мяне,
і з мяне мяцежны сусвет
выразае малую жалейку,
каб заграць на ёй спеў,
поўны болю, трывогі, кахання
ды амаль забытых світанкаў.

I

Вяртанне дадому *(Котііпаліі)*

Калі я зноў стаю прад табой,
калі бачу вочы твае,
так дзіўна мне ўсё, незвычайна.
Як дзіўна і непамысна кветачцы ў лесе,
што зацвітае ўначы,
не дачакаўшыся рання.

Шчасце

(Опні)

Я прачнулася каля твайго сну
і працягнулва рукі да твайго дыхання,
як радасна працягвае рукі да вогнішча
стомлены падарожнік.

Ненароджаным

(Syntymätömille)

Маленькія тупаюць ножкі,
лунаюць звонкія галасы
пад маім акном.
Бліскае неба блакітнай усмешкай
на бестурботных малых.
Са смуткам гляжу на край ненароджаных.
Якая была б асалода трымаць
на руках малога гарэзу,
будучае жвавае жыццё.
Але ў падвор'і блукае маўклівы мужчына
і капаецца ў сметніку.
Бязмерны адчай у ягоных вачах,
безгалосая распач нямая,
нават нянавісць пагасла.
А быў і ён калісьці дзіцёнкам
і з усмешкай цягнуўся рукамі
да жыцця і да маці,
чыя вочы туманіла мроя
аб днях шчаслівых сыночка.

Мне страшна за вас, весялунчыкі.
Далёка, на сонечнай выспе
ўжо страляюць гарматы
і самалёты кружляюць над гарадамі.

Тут у нас пакуль яшчэ ціха.
А калі ўпадзе грымотная смерць
пасярод вясёлых дзіцёнкаў?
Дзеці мае ў зямлі ненароджаных,
сорамна мне за свет,
куды я вас прывяду!

Дзіцёнак гуляе

(Lapsi leikkii)

– На вуліцы дажджыць, – кажа дзіцёнак,
– А дома тут так добра.

Давай жа пагуляем, мама. Наш дом –
нібы сусвет на марскім дне.

Нас акаляе чыстая і ціхая вада.

Твае рукі, мама, як дзве прыгожыя рыбы.

Яны пяшчотна гуляюць са мной,

а голас твой, мама,

як срэбны званочак з сіняй вежы,

што звініць над падводнымі лужкамі.

Паліца кніжная – высокая скала,

дзе залатых і мудрых тысяча вачэй.

А вазы ўсе, нібыта ракавіны,

вушы цудоўныя падводных спеваў.

А лямпа, мама, – гэта светлы карабель,

які плыве над нашым домам-светам.

І я хачу падняцца на яго.

Пакута

(Tuska)

Сэрца маё нібы човен,
Што бязлітасна хвалі кідаюць:
угору-уніз, угору-уніз.

Нырні ж мой човен углыб,
у адвечны спакой малюскаў,
у бязмежны зялёны морак
царства ліліяў і ліхтароў трымтлівых.
Нырні ж мой човен углыб!

Сярод чорна-чарнільных елак,
як кінжал маладзік бялее.
З якой асалодай гэтым лязом,
росна-вільготным і вузкім,
я працінаю спаленае пакутамі сэрца.

Бягуць і змыкаюцца воды,
велічна і шумліва,
над чоўнам, што патанае.

Доля

(Кобтало)

Уранні мой сябра сказаў:

«Ты ўвосні смяялася
так ганарыста і недарэчна.

Ты болей ужо не смуткуеш?»

Я адказала: «Прыехала ўчора,
а заўтра ад'еду.

Нічога такога, вартага ўвагі».

«А смех твой?»

«Прысніўся мне бык.

І садзіў ён маленькую сінюю кветку,
якая бязмоўна смяялася.

Вой, бедная сіняя кветачка!

Халодны меч працінаў маё сэрца,
а мне было смешна».

Чалавек

(Ihtinen)

Хлопчык гуляў
на беразе шчасця і смеху,
пад сонцам ласкавым,
сярод гарадкоў і мястэчак,
над якімі ён валадарыў.

Рука яго на пяску напісала
імёны ўсіх любых сяброў,
потым на камяні ён выбіў,
вялікае, таямнічае слова: ЧАЛАВЕК.

Хлынула мора на бераг
і змыла сяброў імёны,
і гарадкі, і мястэчкі.

А хлопчык узрос, пасталеў,
і вялізнае мора пакутаў
пракацілася праз ягонае сэрца,
знесла ўсё шчасце і сілы,
імёны ўсе й разувер'і,
а на дзіцячыя мары ўскінула камень
са словам таемным: ЧАЛАВЕК.

Пошук (*Etsiminen*)

П'яніць далечыня
і мрою маніць, нібы птушачку малую,
да берагоў далёкіх, незнаёмых.
Я зорнаю хачу прайсці сцяжынкай
па-над вірлівымі сусветамі,
падняцца па прыступкам хмарным,
вяршыню пакарыць, вачыма мудрымі ад сонца
паглядзець, пачуць усё, спазнаць
першапачатак, зведаць жыццё,
пакуты, смерць і шчасце.

Бляск светлякоў слабы
асвятляе маленькі кружочак;
так думкі чалавечай крок
не болей пядзі на дарозе ў цемру.
Ці можа слабымі рукамі немаўлятка
адсунуць горы, што засланыюць сонца?
О фанабэрыя мурашкі!

Плыве Зямля ў прасторы,
як макавае зерне ў акіяне.
Ну і чаму тут толькі тое месца,
дзе знойдзецца адказ на ўсе загадкі?

Можа, аднак, данесці мора
тое зерне да берагоў далёкіх.

II

Нараджэнне спеву (*Runon syntu*)

Сэрца маё было спустошаным садам,
бяскветным і здратаваным,
і жорсткі наступ будзённасці
над ім гучаў несупынна,
а я ўсё чакала.

У змрочнай глыбіні кіпела й віравала,
і ў начной цішы пяшчотныя бутоны
нястомна біліся аб цвёрдую кару зямлі.

Востры плуг жыцця
прайшоў нада мной і
пакінуў глыбокую рану,
я дрыжала ад болю.

Тут выбухнуў раптам зялёным пажарам
светлы дух зямлі маладой.

Я скарылася ў захапленні,
як Адам сваім першым світанкам.

Спакой

(Леро)

На кожным кроку я спатыкалася ў лесе,
і дзівіліся дрэвы на знямогу маю,
а ноч ахінала мяне цёмным гаем.
Я прачнулася – залатою крыніцай бруілася сонца
у світальным сутонні,
кветкі праз валасы мае дыхалі,
а птушкі срэбнага мора
мне спевамі поўнілі вушы.

На лузе
(*Niityllä*)

О вечная трава!
Твой братэрскі зялёны народ
на захад цячэ й на ўсход,
праз Еўропу ды Азію з Афрыкай.
Малако Зямлі, густое і чорнае,
сыціць тваіх маленькіх братоў
на мысе Добрай Надзеі.
Летняя духмень паветра,
кранаеш ты вочы мае,
і абвастраеш мой слых.
Бягуць і спльваюць шляхі і часы.
Луг тут бязмежны. Чырвоныя кветкі
шапочуць у змроку:
гэта сэрцаў бясконцы ланцуг
апаясвае свет.
Ад тысячагоддзяў да сёння
гучыць светлы голас Зямлі:
гэта ўсё пуцявіны жыцця!

Мая малодшая сястра

(Nuori sisareni)

Няма нічога святлей
за маладосць маёй сястры.
Вакол яе залатой галавы
святлее сутонне вячэрняе.

А сёння ў яе ўжо іншыя вочы,
гэта болей не вочы дзіцяці,
яны сарамліва й палка
блішчаць пад чыстым ілбом.

Яна схіляецца й слухае
сэрца сваё трапяткое.
Яно нібы лес малады светлалісты
пад шумлівым вясновым дажджом.
Але там ў цемры жыве таямніца,
ці то бог напалову, ці звер,
і сястра ўсміхаецца распачна.

Лета

(*Kesä*)

Травы перад вачыма й рукамі
жывуць у рытме маёй крыві.
Сэрца маё – бязмежнае мора.
Ветразь калышацца ў неабдымнай сінечы.
Хвалі здалёк прыносяць духмяную пену –
і ў чаромхавай кіпені светлае мора.

Сэрца маё – пыл той дрыготкі,
сонцам пранізаны і ўкаранелы
ў зямлю, як расліна.
Струменяць па венах маіх
парасткі кветак,
збялелыя зоркі
і духменны абшар усёй зямлі.

Свята позняга лета

(Suyskesän juhla)

Духавітыя цёмныя ночы.
Дрыжаць і падаюць плады ўвесь час.
Ты чуеш як гудуць сады?
Зямля звініць барабанам вялізным,
бомкае ціха ў слівова-сіняй начы.

У пладах дагараюць летнія дні,
у яблыках свецяцца белыя ночы!
І пяюць памідоры барвовыя:
«Нашае цела – летняе сонейка!»
Гэта свята пладоў і п'янлівай саспеласці.
Зараніцы палаюць у захапленні.

Ты чуеш як гудуць сады?
Зямля гудзе барабанам вялізным.

Вечар позняга лета

(Syyskesän ilta)

Чало палаючага неба
вечар ахінуў свежым покрывам.
Караблі бліскучыя пывуць
і рэжуць, як востры алмаз,
люстэрка цёмнага мора.
На захадзе вузкая хмарка,
як жалейка нябачнага музыкі,
выводзіць спеў згасаючага сонца.

Снег

(Lunta)

Паглядзі, зіма за акном апускае
белую суцішную фіранку.
Шаўковых тысячы званочкаў
кранаюць шывку
пяшчотней цішы зімняй.

Балючаю струной звінелі нервы
ад бегатні, ад таўханіны з крыкам.
Як чарвяка давіў цябе
ўвесь гэты гвалт.

Але як хораша цяпер, ты паглядзі!
У тваім пакоі цішыня,
і ты, нібы камень каштоўны,
загорнуты ў белы аксаміт,
праменішся спакоем непарушным.

А за акном плыве павольна
снег, нібыта дым бялюткі,
праходзіць валадрыня зімы,
ступаючы бязгучна, ціхім крокам.
Пакрытыя снежнай фатой яе вочы
маўчаць аб сонцы далёкім.

III

(Мост

(Silta)

О было б маё сэрца непарушнай скалой!

А я хістаюся пад цяжарам сваім.

З усіх краёў свету ўчапіліся

ў мяне слабыя дзіцячыя рукі,

трапечы й сціскаецца сэрца маё

ад мільёнаў жахлівых ускрыкаў.

Я, чалавекалюбца, ад страху

дрыжу: як стане адным народжаным больш

і больш адною пакутаю.

О, каб была я магутнаю, нібы мора,

дык спевам сваім я знесла б сцяну,

што аддзяляе ваша жыццё

ад світальнага сонца.

Але я толькі хісткі масток,

па якім пралягае ваша дарога.

Пад месяцам

(Kiun alla)

Лясныя дзікія звяры
ўздымаюць свае твары да цябе.
Ты чуеш, месяц, іх жалобны плач?

Саткаўшы пагібельныя цянёты,
залатым павуком у прасторы
ты пывеш над зямлёй.

Пад табою, з братамі сваімі, я блукаю,
поўная жаху і лютасці зледзянелай.
Закрытыя нам назаўсёды зямныя шляхі.
Доля нашая – толькі пыл пад нагамі.
А браму жыцця толькі ключ залаты адчыняе.

Ці ўздымаць нам угору
спалатнелыя нашы абліччы
з жаласным плачам?
Ці лепей прарвацца на волю
праз сетку твайго павуціння?

Наш спеў
(*Laulumme*)

Спеў наш глухі і ад нягодаў згрубелы.
Як мы можам спяваць пра ружовыя лёгкія хмаркі,
мы, што ў цямрэчы
прабіваем шляхі да жыцця.

Чулі мы голас вольнага мора,
чулі покліч магутнага птаха
і праглі нашыя сэрцы крылы расправіць,
ды бясконца гняла нас Пачвара.

У нашых душах няма болей хмараў пяшчотных.
Цёмныя нетры трывогі ды болю
нас знітавалі.

Мы гарачыя й цвёрдыя,
быццам вуголле і дыямент.
Змагацца ці згінуць у прорве!

Як мы можам спяваць пра ружовыя лёгкія хмаркі,
мы, чый хлеб – гэта спевы,
альпійская кветка духмяная
і адпачынак каля крыніцы ў пустэльні?.

Навагодняя ноч
(Uuuden vuoden yönä)

У цішыні я слухаю пошум
сэрцаў людзкіх
ва ўсім свеце.
Бачу, як залівае сусвет
бурны часу паток,
кывава-чырвоны
ад болю й злачынстваў.

Бачу, як у адчаі пакутнікі
назіраюць за бегам вірлівым,
бачу, як яркая кветка спадзеву
то ўсквітнее бязмерна,
то зноў безнадзейна завяне.

Зноў распусціцца кветка ў гэтай начы!
Што прынясеш ты нам, часу паток?
Можа пад ветразем чорным
пагубу жыцця – пірацкі карабель,
ці жыццядайную светлую лодку,
дзе вяслуюць светлыя сэрцамі
збаўцы ад бедаў,
нягодаў і болю?

Ірады і вызвольнікі ***(Herodekset ja vapautajat)***

Жах выпальваў Іраду сэрца:
недзе тут нарадзіўся Вызвольнік.
Цар за меч ухапіўся дрыжачай рукой:
«Перабіць хлапчукоў-немаўлятак!»

Тыя, хто нарадзіўся ў нізкіх хацінах
жах на ірадаў наганяюць:
можа вырасце смелы і моцны
ды панясе па дарогах страшныя словы:
«Я шлях пакажу да жыцця і да праўды!»
І адступіцца смерць.

А ірады ў жаху крычалі:
«Перабіць хлапчукоў-немаўлятак!»
Кроў нявінных мільёнаў лілася.
А вярхоўныя святары гаварылі:
«Свет – гэта месца пакутаў і смерці!
Дык скарыццяся сэрцам!»
І мільёны загінулі марна.

Ды вызвольнікі ўваскрасаюць,
пераможна, як сонца з'ўляецца з цемры,
як пасля бітвы трава неадольна ўзыходзіць,
як жыццё адраджаецца пасля забойства.

На крыжах распінайце,
кідайце за краты!

Жывародзіць зямля,
нараджаюцца дзеці
і ўзносяць жыцця мяцежныя спевы.
Бесмяротныя зноў уздымаюць з пакутаў
абліччы праменныя пераможцаў.
А ва ўладнікаў смерці
жах пасяляецца ў сэрцы.
І меч у дрыжачых руках.

Бізун сына чалавечага

(Ihmisenpojan ruoska)

Не за сябе ўсе пакуты мае.
Жыве ўва мне боль тых мільёнаў,
што мрояць аб лепшым жыцці.

Дзе ж хлеб той надзённы,
што павінен давацца і нам?
Гандляры паселі ў храмах,
з чорнымі страшнымі душамі.

Мы нарадзіліся, каб любаватца жыццём,
каб цешыцца весялосцю нашых дзяцей,
ды не ўтрывалі межы нашых пакутаў,
і цераз край палілася нянавіць.
Голад вечны б'е з нашых вачэй,
выпальваюць нас чырвона-крыравыя сны.
Узняўся бізун Чалавечага Сына
і свішча над рабаўнікамі.

Дык хто ж вінаваты,
што нас ад жыцця аддзялілі
сцяною з золата ды багінетаў?
Але нас легіён, нібы дрэваў у лесе.

І свае гарачыя целы
кінем на багінеты халодныя.
І патонуць вашыя сталёвыя сэрцы
ў моры нашай крыві,
і мы ўратуем жыццё
для тых, што прыйдуць за намі.

СА ЗБОРНІКА «ПАЛАЕ ДРЭВА ГНЁЗДАЎ»

Паэт

(Runoilija)

Назвалі

салаўя сляпога

паэтам.

І шмат хто спяваў, заплюшчыўшы вочы.

(О як цудоўна спяваюць паэты!»))

Раптам хтось заспяваў, расплюшчыўшы вочы.

«Блюзнер і паганец!»), – тут лямант пачуўся.

І бруднымі іголкамі,

як павялося здаўна, працяў

паэтавы вочы

бліскучы нерат жыцця і спеваў.

ПАЛАЕ ДРЭВА ГНЁЗДАЎ

Крэйдавы круг *(Liitupiirit)*

Пад восеньскім небам,
залацістым яблыкам і збожжам духмяным
грае дзіцячая радасць
(і сына майго таксама).
Крэйдай азначаны круг—месца бяспекі і паратунку,
бо трапіць туды ніякі вораг не можа.
Павінен быць такі круг!

Але з вялікага свету,
бязлітна, жорстка даносіцца,
пасяляючы жах паўсюдна ў душах:
ВАЙНА!

Вочы трывожна глядзяць і пытаюць:
«Мама, вайна? Ці далёка?
А да нас ці дойдзе яна?
А праўда ня прыйдзе?»

Праўду сказаць або цьмянае штосьці?

Вялікі наш свет поўны бячэсця.
І не ратуе ўжо крэйдавы круг абяцанак.

Пануе ў ім небяспека і безабароннасць.
Чым супакою цябе, тваё сэрца малое,
каб стаў салодкім твой сон,
каб стала жыццё бестурботным?

Верасень 1939.

Палае дрэва гнёздаў

(Pesäpuii palaa)

Трывожныя думкі ляцяць над Зямлёй,
нібы птахі, чые загарэліся гнёзды.
Голад, паразы, уцёкі – такія дарогі
вядуць нас па свеце да родных хацінак.

Каб жа мог чалавек
жыць хораша і спакойна,
нібы расліна,
каб сок жыватворны з палеткаў
па жылах струменіў.
Каб мог умывацца ён росным світанкам,
улетку пяшчоціцца сонечным днём,
у серабрыстай сінечы купацца ўвосень,
пра каханне спяваючы песні
ды пра дзіцячую звонкую радасць.

У чорным полымі болю,
у моры пакутаў і стогнаў
грубеюць, гартуюцца сэрцы,
а некалі добрыя сейбітаў рукі
разбуральнай пагрозай палаюць
у імя ачышчэння Зямлі.

Трывожныя думкі ляцяць над Зямлёй,
нібы птахі, чые загарэліся гнёзды,
злым полымем дрэвы спавіты.
І гучыць над Зямлёю жахлівая песня вайны.

ЛЕДЗЯНЫ МОСТ

Начное неба

(Yötaivas)

Сіняе поле нябёсаў
глыбока ўзаралі начныя маланкі,
і вырас там зорны авёс серабрысты,
рэдкі авёс на полі халодным.
Хто сажне яго вострым сярпом
палаючага маладзіка?

Наступіла зіма

(Talvi on tullut)

Зноў наступіла зіма...

Калі б маладой я была,
то магчыма зноў заспявала б
пра чароўную чашу Зямлі,
поўную прахалодных пралесак,
а можа пра зорныя росы,
што зіхцелі на сінім лузе ўначы.

Ды зледзянелі спевы маёй маладосці.
Зараз мой спеў знясілены й бедны,
як тая бабулька,
што збірае ссінелай знатужнай рукою
засохлае вецце,
каб нагрэць свой убогі прытулак.

Я кружуся ў арбіце надзённага хлеба,
халоднай і вузкай, нібы падворак вязніцы.
Згрубелі пачуцці і думкі мае
ад бясконцае працы.

Настала зіма –
бедакоў рабаўніца,
кат бяздомных дзяцей
з бізуном зледзянелым.
Ды ўсё ж клічна палаюць
гронкі рабіны паўсюдна.

Самарыцянін
(*Samarialainen*)

Збітая, пакрытая ранами,
ляжала я на горнай дарозе і
памірала ад смагі.

Ты прыйшоў, самарыцянін,
агарнуў маё збітае цела,
падняў і панёс,
вадой асвяжыў мае вусны,
а дабрынёй – маё сэрца.

Я ажыла.

І не было ў мяне болей сяброў і радні.
Пайшла я тваёй небяспечнай дарогай,
шляхамі голаду і бяздом'я.
Мы падзялялі нягоды, дзяліліся хлебам,
мы суцяшалі адзін аднаго ў гаротныя дні.

Ды непраходныя нетры,
непраказная пушча – душа чалавека.
З лёгкай усмешкай нажом ты правёў
на целе маім крывацечную драпіну.
Зазеўрыла чорная прорва,
кроў згарае ад неадольнай атруты.
Апраметная цёмная пустка
спавівае мяне.

Ледзяны мост

(Jääsilta)

Я знайшла мост над зімой—
стужачку крохкую ледзяную.
Ступай асцярожна і ціха.
З марозна-срэбранага лесу
чуецца лёгкі трэск.
Гэта разлом нябачны
ледзяной гірлянды.

А ты прайшоў журботна-важкім крокам
з цяжарам плачу.
Тут нельга так хадзіць.
Ступай старожкаю хадою,
каб гэты мост перайсці.

Пільным вокам арліным сачы,
як тысячавеславым караблём выплывае
з-за зімняга ранку вясенняе сонца.
Тады растане той мост лядовы.
І полымем дзівосным узгарацца
берагі абাপал патоку
марознай зімы.

Анакалінісі
(*Ilmestyskirja*)

Раптоўная ўзгрымела навальніца.
Трапечуць і злятаюць зоркі,
нібыта спелыя плады пад ветрам:
змятае іх драконаў хвост з нябёсаў.
У акіян звалілася, палаючы, гара—
вада ўзвірылася крывавай барвай.

У зорным венчыку і сонечнай накідцы
крычыць жанчына пра свой боль і жах:
драпежны змей стаіць ля ложа парадзіхі
і мерыцца ўхапіць яе дзіцёнка.
Уратавацца маці можа на арліных крылах,
а немаўляці абароніць Бог.

Паўстаў з мора Звер
з мядзведжымі лапамі і ротам ільвіным.
І ўзгучалі блюзнерскія словы,
і пакорлівыя ўзгаласілі:
«Няма яму роўных!
І ў бітве з ім няма пераможцы!»

Сышлі з-за хмар на зямлю
анёлкі з сярпамі,
зрэзалі спелыя гронкі

і пакідалі ў давільню Божага гневу.
З перапоўненай чашы крывёю
заліло ўсё навокал коням па шыю.

Зямля і нябёсы гудуць звонам бітваў,
Ваяроў драпежныя птушкі зжыраюць,
а Змей і Драпежнік піхаюць іх у бяздонне.

Знямелы стаіць Божы храм,
дыму духмянага поўны.
А ў чаканні Чалавечага Сына
недзе гучыць магутны харал.

ЗМЕСТ

Са зборніка «Далёкі сад»	5
I. Зямля ў квецені	5
Апошні вечар красавіка.....	5
На грудзях Зямлі	6
Зямля ў квецені.....	8
Сонца заходзіць.....	9
II. Забітая Зямля.....	10
Ночы позняга лета.....	10
Светлы асенні дзень	12
Забітая Зямля	14
Першы снег.....	16
Зімовае сонца.....	17
III. Апошняму	19
Малітва	19
Апошняму.....	21
Засохлая кветка	23
IV. Жах.....	25
Павук.....	25
Паток.....	26
Мярцвяк	27
Вар'ят.....	28
Чорны акорд.....	29
Сумота	30

V. Казка.....	31
Казка	31
Таїцянская серанада	32
Тадж Махал	33
Чырвоны месяц.....	34
Вечары	35
Зямля.....	37
Са зборніка «Сінія дзверы»	38
I. Сінія дзверы.....	38
Мая хаціна	38
Ранішні спеў.....	39
Сонечны смех.....	40
Сіняя кветка	41
Срэбная ніць	42
Коннік.....	43
Макі	44
Вялікія флейты.....	45
Самум.....	46
Сіні сад.....	47
Вартавы	48
Радасць	49
II. Чорны бог	50
Чорны бог	50
Алеандравая казка.....	51
Пярловы ланцуг	53
Чырвоны храм	54

Вершаваны ліст	55
Месячнае святло	56
Чорны карабель	57
Восеньскі маладзік	58
III. Птушыная казка	59
Птушыная казка	59
Летнім днём	60
Са зборніка «На прычале Зямлі»	61
I	61
На прычале Зямлі	61
Andante religioso	62
Легенда	63
Будаўнікі вежы	64
Зламаныя кветка	66
Спусцелы горад	67
Свабода	68
Сонечны плыт	69
II	70
Зорка	70
Напрадвесні	71
Сон	72
Чара	73
Вандроўка	74
Мора	75
Ландышы	76
Бура	77

III	78
Прабуджэнне	78
Вясна	80
Сіняе ранне.....	81
Эпітафія лямпы	82
СЛОВЫ	83
Са зборніка «Вяртанне»	84
I	85
Вяртанне дадому	85
Шчасце.....	86
Ненароджаным.....	87
Дзіцёнак гуляе.....	89
Пакута.....	90
Доля.....	91
Чалавек	92
Пошук	93
II	94
Нараджэнне спеву	94
Спакой	95
На лузе	96
Мая малодшая сястра	97
Лета.....	98
Свята позняяга лета	99
Вечар позняяга лета.....	100
Снег	101

III	102
Мост	102
Пад месяцам	103
Наш спеў	104
Навагодня ноч	105
Грады і вызвольнікі	106
Бізун сына чалавечага	108
Са зборніка «Палае дрэва гнёздаў»	110
Паэт	110
Палае дрэва гнёздаў.....	111
Крэйдавы круг	111
Палае дрэва гнёздаў	113
Ледзяны мост	115
Начное неба.....	115
Наступіла зіма	116
Самарыцянін.....	117
Ледзяны мост	118
Апакаліпсіс	119

У серыі «Паэты планеты»,
акрамя выбраных вершаў Катры Валы,
таксама ёсць у продажы:

Сапфо «Песні»

Франчэска Петрарка «Выбраныя песні з «Канцаньерэ»

П'ер дэ Рансар «Выбраныя вершы»

Ўільям Шэкспір «Выбраныя санеты»

Ёган Вольфганг Гётэ «Выбраная паэзія»

Габрыэла Містраль «Выбраныя вершы»

Умар Хаям «Выбраныя рубаі»

Шарль Бадлер «Выбраныя вершы»

Райнэр Марыя Рыльке «Выбраная лірыка»

Фрыдрых Гельдэрлін «Выбраная паэзія»

Генрых Гайнэ «Выбраныя вершы»

Гіём Апалінэр «Выбраная паэзія»

Эдгар По «Выбраныя вершы»

Федэрыка Гарсія Лорка «Выбранае»

Джон Кітс «Выбранае»

Рыгор Барадулін «Перавыбранае»

Дзімча Дэблянаў «Выбранае»

Гай Валерый Катул «Выбраныя вершы»

Яраслаў Вырхліцкі «Выбраная паэзія»

Ян Каханоўскі «Выбраныя вершы»

Па пытаннях набыцця кніг
серыі «Паэты планеты» звяртайцеся:
paety.planiety@gmail.com
Тэл./факс (17) 267.48.71, маб. (29) 623.35.65.

Вала, К.

К15 Выбраныя вершы / Катры Вала; пер. з фін. Я. Лапаткі. — Мінск : Выдавец Зміцер Колас, 2017. — 128 с. (Паэты планеты).

ISBN 978-985-7164-48-6.

Катры Вала (псеўданім Карын Алісы Хейкель, 1901–1944) – адна з самых вядомых паэтак у гісторыі фінскай літаратуры. Уваходзіла ў літаратурныя групы «Носьбіты агню» і «Клін». Аўтарка некалькіх невялікіх зборнікаў вершаў, якія сталі знакавымі для нацыянальнай літаратуры. З мовы арыгінала яе творы пераклаў Якуб Лапатка, вядомы таксама як перакладчык неўміручай «Калевалы».

Адрасуецца шырокаму колу чытачоў.

УДК 821.511.111-1

ББК 84(4Фин)-5

Серыя «Паэты планеты»

Літаратурна-мастацкае выданне

Катры Вала

ВЫБРАННЫЯ ВЕРШЫ

Дызайн *Марціна Русеўскага.*

Рэдактар *Зміцер Колас.*

Падпісана ў друк 20.03.2017. Фармат 60×90^{1/32}.

Папера афсетная. Друк лічбавы.

Ул.-выд. арк. 2,92. Ум. друк. арк. 4,00.

Наклад 250 асобнікаў. Заказ № .

Выдавец і паліграфічнае выкананне
індывідуальны прадпрымальнік *Зміцер Колас.*

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі
выдаўца, вытворцы, распаўсюдніка
друкаваных выданняў № 1/291 ад 17.04.2014.

Пр. Незалежнасці, 105-14, 220023, Мінск.